

Bilag 2.

16. Januar 1918.

Med Skrivelse af 12. December 1917 har Ministeriet fremsendt en Opgørelse over de af Staten i Henhold til Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 og senere Love ydede Udbetalinger til Privatbaneanlæg, af hvilken Opgørelse det fremgaar, at der endnu reterer en Sum af over 8 Mill. Kr.

Udvalget tillader sig i den Anledning at fremsætte nedenstaaende Bemærkninger og rette følgende Anmodning til Ministeren:

I Lov Nr. 88 af 8. Maj 1894 om Anlæg af private Baner er i § 3 optaget en Bestemmelse om, at Statskassen yder, for saa vidt ikke andet er bestemt, til hvert Baneanlæg et Bidrag udgørende Halvdelen af den hele til Anlægget bevislig anvendte Kapital, og i § 8, at Finansministeren til Dækning af Statskassens Bidrag bemyndiges til at udstede og afhænde Statsobligationer. Begrænsning af, hvad der kunde anvendes i de enkelte Aar, fandtes ikke ud over, at der kun (Lovens § 10) kunde gives Eneret paa 4 Baner om Aaret, 2 i Jylland og 2 paa Øerne.

Ved Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 er der givet Regeringen Bemyndigelse til at meddele Eneretsbevilling til en Del nærmere angivne Privatbaner med Statstilskud, hvis Størrelse i Forhold til Anlægskapitalen er fastsat i Lovens § 9. I Lovens § 13 er anført, at det bliver at iagttage, at der ikke meddeles Eneret til mere end 4 Baner om Aaret, hvoraf 2 i Jylland og 2 paa Øerne, samt at der, saafremt ikke anderledes fastsættes ved de aarlige Finanslove, i hvert Finansaar som Statsbidrag til de nævnte Baner kun anvendes 1 Mill. Kr.

Medens Afviklingen af Statskassens Forpligtelser efter Loven af 1894 altid skete umiddelbart efter, at Anlægsregnskabet var gjort op, og der ogsaa af Statskassen ydedes Forskud paa Statskassens Bidrag, efterhaanden som Arbejdet skred frem, kan dette ikke siges at være Tilfældet for de fleste af Banerne efter Loven af 1908, af hvilke kun 3 af 32 har faaet endelig Opgørelse med Statskassen, medens et Mindretal har faaet Forskud, og Resten slet intet har faaet. Følgen er da ogsaa blevet — som anført i Ministeriets Skrivelse —, at Statskassen som Bidrag til Privatbaneanlæg skylder over 8 Mill. Kr., hvilket Beløb hurtigt vil vokse, naar der atter indtræder normale Forhold.

Nærværende Udvalg nærer Betænkelighed ved Lovforslaget, som det foreligger med Bestemmelsen om, at Udbetalingen af Statens Bidrag til Privatbaneanlæg gøres afhængig af Bevillinger paa Finansloven, bl. a. under Hensyn til, at der ved Lov Nr. 182 af 31. Marts 1917 er lagt Beslag paa over 16 Mill. Kr. til Bygning af Vestkysthavne, og i Betragtning af, at der ikke i den Tid, Loven af 1908 har virket, trods gentagne Opfordringer til Regeringen, for Rigsdagen har foreligget Forslag om yderligere Bevilling til Afvikling af Forholdet mellem Statskassen og Privatbaneanlægene.

Finansielt set er Stillingen jo nu saaledes: Der reterer en Sum af over 8 Mill. Kr. som Statens Bidrag til Privatbaneanlæg. Det foreliggende Lovforslag kræver Statstilskud paa over 30 Mill. Kr. Under Hensyn til, at Finansloven sikkert vil blive haardt belastet i en Del Aar ud over den nuværende Tid, kan man vel neppe